

Norges Institusjon for Menneskerettigheter.

07.11.22

Menneskerettigheter i ruspolitikken

AROD er som NIM vet skuffet over rapporten om menneskerettigheter i ruspolitikken.

Dere har sett vår [kronikk](#) i Aftenbladet, og mer er det ikke å si om den saken. NIM får heller reise seg til å bli en relevant størrelse i vår tid, for AROD har gjort gjeldene en sammenheng mellom rusreformutvalgets påvisning av offentlig panikk, menneskerettsbrudd, og tidligere tiders vilkårlige forfølgelse.

Hva tenker NIM om en slik sammenheng? Det er snart 40 år siden Thomas Mathiesen og Niels Christie koblet jakten på syndebukker til ruspolitikken, så hvorfor tar NIM for gitt at menneskerettigheter kan defineres innenfor forbudsparadigmet? Hva slags skade kan dette gjøre for NIMs troverdighet? Om ikke NIM vil se samtiden i historisk kontekst, hvilken mulig nytte har dere, annet enn for politistaten som portvoktere og avledere fra mer prinsipiell og helhetlig innsikt?

NIM sin blindsoner i ruspolitikken fremstår like oppsiktsvekkende som politikernes, for dere lever ikke bare i tider med offentlig panikk, men i en større rettighetskamp. Status for denne kampen er at Riksadvokaten ikke vil ta ut tiltale etter at vi la cannabis på trappa til stortinget, og vi vil derfor ha en ny markering utenfor Riksadvokatens kontor den 20. april.

AROD legger ved vårt [brev](#) til riksadvokaten, slik at NIM er informert om saken. Vi legger også ved ARODs [anke](#) til Høyesterett etter at lagmannsretten ikke tok anken fra tingretten til følge. Som dere kan se, ville ikke dommer Heggedal kvalitetssikre den politiske prosessen. Hun begrunnet dette med at "vi må skille mellom jus og å vurdere strid med grunnloven og EMK", og dette er en situasjon NIM må ta på alvor.

Feilene som politiadvokat og dommere har gjort er lette å vise, og anken til Høyesterett avkler keisere uten klær.

Vi ber NIM se nøye på denne klagen. Vi vil avklare rettigheter som direkte angår 30 prosent av fangebefolkningen, og NIM svikter sin rolle om dere ikke velger side. Derfor, hva er NIMs offisielle posisjon på at domstolene, i spørsmål om straff er forholdsmessig, ikke vil kvalitetssikre straffelovens § 231? Hva tenker dere om en politijurist som påstår at "det er utenfor rettens område å vurdere om norsk narkotikapolitikk er riktig eller fornuftig på et mer overordnet nivå"? Hva har det å si for rettsstaten at en dommer aksepterer dette og nekter tiltalte å føre noen bevis på påstander om menneskerettsbrudd?

AROD ber NIM om svar. Domstolene har tidligere kontrollert den politiske prosessen når redernes og eiendomsbransjens interesser er berørt, og så er det plutselig ikke rettens område å se på forholdet mellom mål og middel i ruspolitikken? Hva er da igjen av retten til effektivt rettsmiddel? Hvor er den kontinuerlige prøving som menneskerettighetene legger opp til? Hvordan kan redernes og eiendomsbransjens økonomiske rettigheter være bedre beskyttet enn den norske befolkning?

Denne saken omhandler rettigheter som angår alle, ikke bare rusbrukere. De har selvsagt rett til å ikke bli usaklig forskjellsbehandlet fra alkoholbrukene, men politietaten har rett til å fremstå som den beste mulige versjonen av seg selv, og fri fra lover som gjør vondt verre. Påtalemyndigheten har rett til å slippe rollen som bøddel for fellesskapets tendens til å gi svakerestilte grupperinger skylda for problemer som vi har et kollektivt ansvar for å løse. Barna våre har rett til å vokse opp i en verden hvor dobbeltmoral og unødvendige lover ikke gjør at de mister mor, far, søster, eller bror, og foreldre har rett til at barna får vokse opp uten den illegale økonomiens destruktive dragsug.

Vi er alle berørt av 60 år med ruspolitikk på totalitære premisser. Uten forbudet, ville ikke [Jonatan](#) (15) ha stukket ned og drept to mennesker. Uten forbudet ville ikke barn og unge vært redde for å snakke med foreldrene om rusopplevelser, og foreldre ville ikke anmeldt barna til politiet fordi de trodde dette var det beste å gjøre. Familier ville ikke bli splittet av politiets og rettsvesenets intervensjon i privatlivets sfære, og det ville ikke oppstått ukulturer hvor panikk definerer den politiske prosessen eller hvor ungdom som trår feil i narkotikamarkedet tortureres fysisk og seksuelt. Men slik er det blitt. AROD er kjent med situasjoner hvor folk ikke bare har opplevd dette, men hvor gangsterne filmer udåden og sender videoen til bekjente av offeret - uten at rettssystemet griper inn.

Vi kan altså trygt slå fast at narkotikaforbudet i 60 år har strippet samfunnet for verdier og moral, og korrumperingen er gått så langt at statsledere hevder at "demokratiet vil dø", om ikke statene tar kontroll på markedet. Dette er med andre ord ett av de viktigste spørsmålene for vår tid, så hva tenker NIM om en rettsprosess som hittil har gjort prøvelsesretten meningsløs?

AROD ber om svar og vi ser frem til å høre fra institusjonen så fort som mulig.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Roar Mikalsen

Leder for AROD

Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk